

Faunabeheerder kan ook oogsten

Sinds het najaar van 2021 ben ik trots bezitter van een jachtakte. Het voornemen van de minister om de jacht op het haas en konijn komend jachtseizoen niet te openen verbaast mij ten zeerste. In mijn reactie wil ik graag inzicht geven in mijn achtergrond, mijn werk als jager/faunabeheerder en waarom ik mij verbaas over het voornemen van de minister.

Van natuurliefhebber naar jachtaktehouder

Als bewoner van het platteland en groot natuurliefhebber heb ik al langere tijd overwogen om de jachtopleiding te volgen, maar het was er nog nooit van gekomen. Ik had geen netwerk in de jacht en met andere passies als de hengelsport, met het nodige vrijwilligers- en bestuurswerk wist ik mijn tijd prima te vullen. In juni 2020 heb ik mij dan toch eindelijk ingeschreven voor de jachtopleiding, die in het eind van dat jaar startte. Dit betekende ruim een half jaar lang heel veel leren over o.a. de natuur (waar ik toch al behoorlijk veel kennis van had), wetgeving, wapens en nog veel meer. Ook 1 tot uiteindelijk 2 keer in de week naar de schietbaan om de schietvaardigheid op een goed niveau te brengen. Uiteindelijk resulteerde dit in het najaar in het felbegeerde jacht diploma. Dat is echter slechts één van de dingen die nodig zijn om een jachtakte te behalen, een jachtveld, verzekering, opties op wapens, zijn wat zaken die geregeld moeten worden om de akte aan te kunnen vragen bij de politie. Dan volgt een gesprek bij de politie, word je getest door de beruchte e-screener, komt de politie thuis op bezoek om o.a. de kluis te controleren en uiteindelijk de akte te overhandigen.

Jager, of faunabeheerder

En dan ben je ineens jager, hoewel ik mezelf meer zie als faunabeheerder, want het omvat zoveel meer dan het bejagen van de wildsoorten. Alles begint met weten wat je hebt, dit is in het faunabeheer niet anders. Als je niet weet wat er in je veld leeft, dan weet je ook niet wat je moet doen. Naast de noodzakelijke wapens heb ik dan ook meteen geïnvesteerd in wildcamera's en goede nachtzichtapparatuur (warmtebeeld), veel diersoorten zijn namelijk vooral 's nachts actief en dan ook goed te observeren.

Zuinig op de hazen

Toen ik mijn jachtakte behaalde was het jachtseizoen reeds geopend en in de combinatie waarin ik mee mag draaien staat mijn eerste "jachtdag" gepland. Een week voor de tijd gaan we met de warmtebeeldkijker het veld rond om de aanwezige hazen te tellen. De stand komt aardig overeen met hetgeen de jachthouder had verwacht. Al snel kom ik erachter dat jagers erg 'zuinig' zijn op hun hazenstand. Er wordt voor de jachtmiddag afgesproken dat iedereen max. één haas mag schieten. Er worden die middag slechts enkele hazen geschoten, maar we hebben er een veelvoud gezien. Mooi als beginnend jager is om te zien dat iedereen zo geniet van al het wild dat we zien.

(H)eerlijk wild met aaibaarheidsfactor

Na al heel wat hazen te hebben gezien, weet ik op mijn derde jachtdag mijn eerste haas te schieten. Deze heb ik uiteraard zelf verwerkt tot een (h)eerlijk stuk vlees. Aan de ene kant confronterend, omdat je nu zelf degene bent die een dier (met een hoge aaibaarheidsfactor) moet doden voor een stukje vlees, maar je krijgt zo nog meer waardering en respect voor je voedsel. De wetenschap dat het dier een mooi vrij leven heeft gehad, draagt hier zeker aan bij.

Sociale ontmoetingen van natuurliefhebbers

Wat mij ook op is gevallen aan de jachtdagen, waarbij er op de wildsoorten wordt gejaagd, dat hier een grote sociale component mee speelt. De dagen die ik reeds mee heb mogen maken zijn deels in het veld van de eigen combinatie, maar nog vaker op uitnodiging in andere velden. Het oogsten van het wild is dan slechts één van de componenten, ook het samenzijn, al dan niet met een maaltijd

achteraf, maken het tot mooie dagen waar natuurliefhebbers elkaar treffen. Aan het einde van het jachtseizoen heb vele jachtdagen mee mogen maken en heb ik zelf een tweetal hazen en een wilde eend mogen oogsten. Daarnaast heb ik echter nog veel meer interessante mensen leren kennen, die een schat aan kennis hebben van de natuur in ons land.

Beheer en schadebestrijding

Na het jachtseizoen op de wildsoorten werd het niet stil, maar verlegde de focus zich naar beheer en schadebestrijding. Zwarte kraaien veroorzaken in de landbouw, maar ook als predator van bijv. jonge (weide)vogels en haasjes de nodige schade. Om dit te beperken worden deze bejaagd, om de populatie en daarmee de schade in het komende groeiseizoen, binnen de perken te houden. Hiermee kun je prima in de winter al beginnen. Ook de populatie van een invasieve soort als de nijlgans moet binnen de perken worden gehouden. Deze soort heeft o.a. een negatieve invloed op inheemse (water)vogels en kan, zeker in grotere aantallen, ook schade veroorzaken aan landbouwgewassen.

Meer te tellen dan je denkt

Reeds in de winter stond ook een eerste officiële telling op het programma, te weten de winterganzentelling. Hierbij tellen jagers binnen het gehele werkgebied van de WBE tegelijkertijd de aanwezige ganzen. Hoewel het jachtveld dichtbij mijn woning ligt, viel het mij op dat als je gericht gaat kijken, dat er dan veel meer ganzen aanwezig zijn, dan je normaal door hebt. Ook heb ik soorten geteld die ik daarvoor nog nooit in het wild had gezien, zoals de Indische gans.

Tellen zonder warmtebeeld

Andere officiële tellingen die ik reeds mee heb mogen maken zijn de voorjaargestelling en de reewildtelling. Deze worden allemaal via een vastgelegd telprotocol uitgevoerd en tegelijkertijd in het gehele werkgebied van de hele WBE. Het belangrijkste wat mij op is gevallen, is dat bij deze tellingen geen gebruik wordt gemaakt van bijv. warmtebeeld apparatuur. Zelf heb ik de tellingen volgens het protocol uitgevoerd, maar uiteraard heb ik ook in het donker met warmtebeeld geteld en dan zie je echt een veelvoud van bijv. hazen, maar ook reeën.

Dagelijks in het veld

Ondertussen is het voorjaar volop losgebarsten en ben ik dagelijks in het veld te vinden. De meeste tijd om te observeren, maar ook regelmatig om schadebestrijding uit te voeren. Hierbij leer je de natuur, maar ook de mensen in het veld goed kennen en zorg je daarmee ook voor een stukje sociale controle. Met name ook omdat je vaak op tijdstippen aanwezig bent, dat er nog weinig mensen op straat zijn. Voor ik het vergeet te melden, de hazen waar we afgelopen najaar zuinig op zijn geweest, doen het goed. Overal in het veld rennen ze vrolijk rond!

Dierenleed voorkomen

Naast jagen, beheren, tellen, observeren en schadestrijden is ook het redden van dieren een belangrijke activiteit, waar veel tijd in gaat zitten. Dit speelt met name in de periode dat de graslanden gemaaid worden. In dat grasland liggen o.a. jonge hazen en reekalfjes en deze zijn o.a. met een drone goed op te sporen. Door intensief contact met de grondgebruikers weten we zo veel dierenleed te voorkomen.

Biotoopverbetering en biodiversiteit

Het behoeft geen toelichting dat de schaalvergroting in de landbouw niet positief uit heeft gepakt voor de natuur op het platteland. Faunabeheerders zetten zich samen met o.a. de grondgebruikers juist in om platen en dieren toch weer een plekje te geven, ook in de huidige landbouw. Dit gebeurt door o.a. door voorlichting, het inzaaien van bloemenblokken, het aanleggen van landschapselementen als singels, het plaatsen van eendenkorven, maar ook door waterschappen te

vragen om oevers later te maaien. Allemaal maatregelen die de wildstand bevorderen, maar ook de algehele biodiversiteit een flinke boost geven.

Onlosmakelijk onderdeel van faunabeheer

U begrijpt dat ik mij in korte tijd heb ontwikkeld als faunabeheerder in hart en nieren.

Faunabeheerders spelen een belangrijke rol in de Nederlandse natuur en op het platteland, waarbij ze zich zeer verantwoordelijk voelen voor de fauna in hun gebied. Het bejagen van de wildsoorten en daarmee oogsten van een (h)eerlijk stukje wild vlees, maakt hier een onlosmakelijk onderdeel van uit. Het mogelijk niet openen van de jacht op een deel van de wildsoorten is dan ook schadelijk voor de motivatie. Of de stand dit wel, of niet toelaat, kan per gebied/jachtveld sterk verschillen, maar wie kan dit beter weten dan de faunabeheerder?

Ik besluit dan ook met de hoop dat u inziet dat er geen reden is om de jacht (deels) niet te openen en dat dit zelfs een averechts effect zal hebben op de wildstand en de biodiversiteit. Ook hoop ik dat er in de nabije toekomst gebruik wordt gemaakt van betere telgegevens en dat daarbij de waardevolle gegevens die de faunabeheerders leveren ook worden ingezet.

William van der Veen

6 juni 2022